

Λεύκιος Ζαφειρίου, *Μετέωρη θλίψη της ιστορίας*, Λευκωσία: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, 2023

Το λεύκωμα αυτό προέκυψε μετά από τις δύο φωτογραφικές εκθέσεις του Λεύκιου Ζαφειρίου με θέμα «Κατεχόμενη Κύπρος ... μια περιδιάβαση» που παρουσίασε η Έδρα UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας με την επιμέλεια της Ισμήνης Χαχολιάδου στην Πύλη Αμμοχώστου το 2015 και το 2016 στο Σπίτι της Κύπρου στην Αθήνα. Το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών ανέλαβε την έκδοση του λευκώματος σε συνεργασία με την Έδρα UNESCO του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, ζητώντας από τον λογοτέχνη και ερευνητή Ζαφειρίου να εμπλουτίσει με λογοτεχνικά και άλλα κείμενα το φωτογραφικό υλικό. Ο Ζαφειρίου τράβηξε τις φωτογραφίες αυτές όσο ήταν αποσπασμένος καθηγητής στο Γυμνάσιο του Ριζοκαρπάσου· συνομίλησε με τους εγκλωβισμένους μαθητές, γονείς και ηλικιωμένους κατοίκους και αποτύπωσε με τον φακό και την τέχνη του λόγου του τις εμπειρίες του, μεταφέροντάς τες σε εμάς.

«Η μετέωρη θλίψη της ιστορίας» είναι μια «ιδιόρρυθμη καταγραφή της πρόσφατης ιστορίας του τόπου μας», όπως αναφέρει καταληκτικά στον πρόλογό του στο λεύκωμα ο αρχαιολόγος Καθηγητής Βάσος Καραγιώργης, γνωστός από τις ανασκαφές του στη Σαλαμίνα της Κύπρου.

Οι φωτογραφίες στο λεύκωμα κατηγοριοποιούνται σε πέντε θεματικές ενότητες: α) φωτογραφίες των εγκλωβισμένων και των σπιτιών τους· β) φωτογραφίες από αρχαιολογικά μνημεία, που απαθανατίστηκαν λίγους μήνες πριν την ολοκληρωτική τους καταστροφή, όπως τον νεολιθικό οικισμό του Αποστόλου Ανδρέα-Κάστρος· γ) φωτογραφίες από βυζαντινές εκκλησίες και ψηφιδωτά που βρίσκονται στα κατεχόμενα· δ) φωτογραφίες από νεκροταφεία και τάφους ηρώων που σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια της αποικιοκρατίας, όπως τον τάφο του Πετράκη Γιάλλουρου, αλλά επίσης και τον τάφο του ποιητή Τεύκρου Ανθία (που υπήρξε σημαντική προσωπικότητα της κυπριακής λογοτεχνικής κοινωνίας) και ε) φωτογραφίες από τα σχολεία του Ριζοκαρπάσου (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο).

Δίπλα από τις φωτογραφίες αποτυπώνονται μαρτυρίες του ίδιου του Ζαφειρίου από εμπειρίες που βίωσε, όταν φωτογράφιζε τα μέρη αυτά, στίχοι ποιημάτων του ίδιου, αλλά και στίχοι άλλων μεγάλων ποιητών, όπως του Σεφέρη, του Μόντη, του Ρίτσου, του Θοδόση Πιερίδη, του Πούλιου, του Χαραλαμπίδη, λόγια του Αδαμάντιου Διαμαντή, αλλά και λόγια απλών ανθρώπων, όπως τα λόγια της κυρίας Παλεττούς που κρατά το κλειδί του Άη Γιώργη. Παραθέτει ακόμη, καταληκτικά, τον προβληματισμό της τότε προέδρου του μαθητικού συμβουλίου του Γυμνασίου Ριζοκαρπάσου, Γεωργίας Μηνά:

*Και δεν είμαστε εντελώς βέβαιοι για το τι ακριβώς σημαίνει
η παρουσία μας εκεί·
είμαστε λοιπόν εκεί για να κρατήσουμε φωτεινή μια χαραμάδα
δίκαιης εξέλιξης·
είμαστε εκεί γιατί έτσι είναι το φυσικό και το δίκαιο.
Μακάρι η παρουσία μας να σημαίνει κάτι καλύτερο για όλους.*

Πρόκειται για ένα πολύτιμο πολιτισμικό και ιστορικό υλικό που μπορεί να αξιοποιηθεί σε ποικίλα μαθήματα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η πολυτροπική και διαμεσική του

διάσταση ενισχύει τη συζήτηση και τον προβληματισμό. Ένα αντίτυπο του λευκώματος θα υπάρχει στις βιβλιοθήκες όλων των σχολείων της Κύπρου. Το λεύκωμα, ωστόσο, είναι διαθέσιμο και σε ψηφιακή μορφή, στους πιο κάτω συνδέσμους, με στόχο να είναι εύκολα προσβάσιμο σε κάθε εκπαιδευτικό που επιθυμεί να το αξιοποιήσει:

[Η μετέωρη θλίψη της ιστορίας. Λεύκιος Ζαφειρίου.](#)

<https://publications.gov.cy/publications/2023/04/27/%CE%BB%CE%B5%CF%8D%CE%BA%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%B6%CE%B1%CF%86%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85.-%CE%B7-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%AD%CF%89%CF%81%CE%B7-%CE%B8%CE%BB%CE%AF%CF%88%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1%CF%82/>

Μπορείτε να σκανάρετε το QR code για να προβληθεί το λεύκωμα σε ηλεκτρονική μορφή:

Μαρίνα Ροδοσθένους-Μπαλάφα
Πρόεδρος Τμήματος Παιδαγωγικών Σπουδών
Πανεπιστημίου Λευκωσίας